

Sygn. akt III CSK 60/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 2 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa T. P. sp. z o.o. w K.

przeciwko Gminie Miejskiej K.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 grudnia 2011 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 30 września 2010 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Powodowa T. P. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. wniosła w pozwie skierowanym przeciwko Gminie Miejskiej K. o ustalenie, że aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, położonej w K., dokonana pismem o wypowiedzeniu z dnia 4 września 2007 r. jest nieuzasadniona.

Wyrokiem z dnia 21 października 2009 r. Sąd Okręgowy ustalił od firmy T. P. Spółki z o.o. w K. na rzecz Gminy Miejskiej K., poczynszony od dnia 1 stycznia 2008 r. opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w K. w wysokości 879 021,12 złotych. Sąd ustalił wartość rynkową przedmiotowej nieruchomości, według stanu na dzień dokonania aktualizacji opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, t.j. na dzień 4 września 2007 r. na kwotę 29 300 704 złotych. Opłata roczna wynosi 3% ustalonej wartości nieruchomości na podstawie art. 79 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.). Apelację od powołanego wyroku Sądu Okręgowego wniosła powódka, zarzucając Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów postępowania cywilnego, tj. art. 286 w związku z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i pominięcie dowodu z uzupełniającej, ustnej opinii biegłej; art. 299 w związku z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i pominięcie dowodu z przesłuchania stron; art. 214 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie odroczenie wyznaczonej rozprawy oraz art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i ocenę wiarygodności i mocy dowodowej obu opinii biegłej, jak też błędu w ustaleniach faktycznych, będącego skutkiem naruszenia wskazanych przepisów postępowania, polegających na wadliwym przyjęciu wartości nieruchomości w wysokości 29 300 704 złotych.

Wyrokiem z dnia 30 września 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki od zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego. Uznał, że brak było podstaw do jej uwzględnienia zwłaszcza dlatego, że ustalona w toku postępowania apelacyjnego wartość przedmiotowej nieruchomości okazała się wyższa od tej,

która była podstawą do wyliczenia w zaskarżonym wyroku wysokości opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste tej nieruchomości, należnej od strony powodowej.

W skardze kasacyjnej powodowa Spółka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie przepisów postępowania cywilnego, tj. art. 289 w związku z art. 271 § 1 i 391 § 1 k.p.c. poprzez uniemożliwienie pełnomocnikowi strony powodowej zadawanie przesłuchiwanej biegłej sądowej pytań wykraczających poza uchybienia jej opinii z dnia 19 sierpnia 2009 r. wskazywane w apelacji, co jest sprzeczne z prawem do rzetelnego procesu sądowego (art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka); art. 286 w związku z art. 289, art. 271 § 1, 235 § 1 i 391 § 1 k.p.c. poprzez niewezwanie biegłej sądowej na rozprawę dnia 30 września 2010 r. w celu umożliwienia zadania jej pytań dotyczących jej opinii z dnia 14 czerwca 2010 r., co narusza zasadę bezpośredniości w sytuacji, gdy strona żąda ustnego wyjaśnienia złożonej na piśmie opinii przez biegłego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna dotyczy wyłącznie zarzutów naruszenia wskazanych przepisów postępowania cywilnego w zakresie rzetelności przeprowadzonego przez Sąd drugiej instancji postępowania dowodowego. Skarżąca Spółka podniosła w szczególności, że mając uzasadnione zarzuty wobec opinii biegłej sądowej nie mogła zadawać jej pytań na rozprawie, albo dlatego, że w apelacji niektórych wątpliwości nie wskazała, ponieważ zastrzeżenia do opinii sformułowała jedynie przykładowo, albo dlatego, że biegła nie została wezwana na rozprawę, mimo że wydała opinię uzupełniającą na piśmie, a do treści tej opinii skarżąca miała zastrzeżenia.

Należy stwierdzić, że co do zasady podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty odnoszące się do ustalonego stanu faktycznego oraz do oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy jest związany ustalonym przez sąd pierwszej i drugiej instancji stanem faktycznym i dokonaną oceną dowodów (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Dlatego tylko wyjątkowo do tych kwestii można się odnosić,

jeżeli zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej ze względu na stwierdzone wady postępowania rozpoznawczego.

W niniejszej sprawie, w której spór dotyczy jedynie określenia wartości nieruchomości, stanowiącej podstawę wyliczenia należności z tytułu użytkowania wieczystego, taka sytuacja nie występuje. W postępowaniu przed Sądami pierwszej i drugiej instancji zostały przedstawione na zlecenie sądu trzy opinie pisemne, a biegła, która je sporządziła była przesłuchiwana i wyjaśniła wątpliwości podnoszone przez stronę powodową. Niezadowolenie powodowej Spółki z trzeciej opinii uzupełniającej, która nie zmieniała treści poprzednich opinii co do istoty sporu nie może uzasadniać dopuszczenia kolejnych dowodów z opinii biegłych. W orzecznictwie jest wyrażony słuszny pogląd, że stosując do biegłych odpowiednio przepisy dotyczące świadków (art. 289 k.p.c.), przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie może ograniczać się do złożenia przez biegłego pisemnej opinii do akt sprawy, a biegły powinien zostać wezwany na rozprawę, aby strony mogły mu zadawać pytania (wyrok SN z dnia 14 października 1977 r., III PR 142/77, Lex nr 8013; wyrok SN z dnia 14 listopada 1983 r., I CR 332/83, Lex nr 8573). W przypadku rozpoznawania sprawy w kolejnej instancji ma to znaczenie wtedy, gdy strona podnosi nowe zarzuty do treści opinii, a w tej sprawie zarzuty do opinii były takie same, jak już wcześniej zostały wyjaśnione.

Sąd pierwszej instancji odniósł się starannie do opinii biegłej w uzasadnieniu wyroku, a Sąd drugiej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe uzupełniające i biegła sporządziła opinię pisemną uzupełniającą, po uprzedniej opinii ustnej. Zaskarżony wyrok został prawidłowo uzasadniony, nie są w tej kwestii sformułowane w skardze zarzuty a powołaniem się na art. 387 k.p.c., a opinia biegłej umożliwiała jej sądową kontrolę (por. wyrok SN z dnia 19 maja 1998 r., II UKN 55/98, OSNP 1999, nr 10, poz. 351). Z treści skargi kasacyjnej nie wynika, jakie skutki miałyby przynieść kolejne przesłuchiwanie biegłej, a w skardze jest tylko wyrażane przypuszczenie, że tak mogłoby być, przy czym nie zostały wskazane żadne okoliczności, które miałyby to chociaż uprawdopodobnić. Nie są podniesione wątpliwości, które miałyby zostać wyjaśnione poprzez pytania, podane nawet tylko przykładowo, jakie na rozprawie strona powodowa zamierzała zadać biegłej, a na skutek jej niewezwania stało się to niemożliwe. Ponadto, w uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku wyjaśniona została zasadność przyjętej metody obliczania wartości nieruchomości i nie zostało to podważone w sposób, który miałby wskazywać na taką nieprawidłowość tej metody, która by ją eliminowała na rzecz innej metody. Z tych względów niezasadne są zarzuty skargi kasacyjnej odnośnie do naruszenia art. 289 w związku z art. 271 § 1 i art. 235 § 1 k.p.c. co do naruszenia zasady bezpośredniości, poprzez uniemożliwienie stronie powodowej zadawania biegłej pytań na rozprawie, zwłaszcza jeśli miałyby one wychodzić, jak się podnosi w skardze, poza wskazywane w apelacji uchybienia jej opinii, skoro są one w ogóle w skardze nieprzedstawione. Nie można w tej sytuacji zarzucać nierzetelności przeprowadzonego postępowania sądowego z powoływaniem się na postanowienia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Brak jest również podstaw do kwestionowania opinii biegłej na skutek uchylecia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K., decyzją z dnia 23 marca 2011 r. decyzji Prezydenta Miasta K. w sprawie ustalenia dodatkowej opłaty rocznej od powodowej Spółki z tytułu niedotrzymania terminów zagospodarowania przedmiotowej nieruchomości. Rozstrzygnięcie to podjęte ze względu na zakwestionowanie operatu szacunkowego powołanego biegłego zapadło w postępowaniu administracyjnym i nie ma dla niniejszej sprawy żadnego znaczenia. Sąd powszechny ma samodzielność w kwestii ustalenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego (zob. wyrok SN z dnia 18 września 2003 r., I CK 66/02, OSNC 2004, nr 11, poz. 177). Ponadto, Sąd drugiej instancji przeprowadził własne postępowanie dowodowe i nie kierował się operatem szacunkowym, przedstawionym w postępowaniu administracyjnym. W załączonych do skargi obszernych pismach uzupełniających wskazywane są przez powódkę okoliczności faktyczne i prawne albo już zawarte w samej skardze, albo pozostające poza rozpoznawaną sprawą.

Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną.